

Hyvinvointialueen kokonaistalouden hallinta

30.5.2022 aluevaltuusto

Ilkka Luoma, hyvinvointialuejohtaja

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Aluevaltuuston aamupäivän keskeinen kysymys

€

Miten huolehdimme hyvinvointialueen tasapainoisesta taloudesta siten, että yhdenvertaisuus ja uudistuksen muut tavoitteet toteutuvat ja lakisääteiset palvelut turvataan?

Suoriteperusteisesta talous – ja johtamisjärjestelmästä tarveperusteiseen raamibudjettimaailmaan

Palveluiden kysyntä

Palveluiden tarjonta ja suoriteperusteinen laskutus

Tasapainoinen talous
(palvelutuottajan näkökulmasta)

Jos palveluiden kysyntä kasvaa, lisätään tarjontaa ja resursseja ja laskutetaan enemmän. Kaikki hyvin

Väestön palvelutarve ja sen mukainen rahoitus

Palvelustrategia ja raamibudjetin allokaatio, toiminta raamiin sopeutettuna

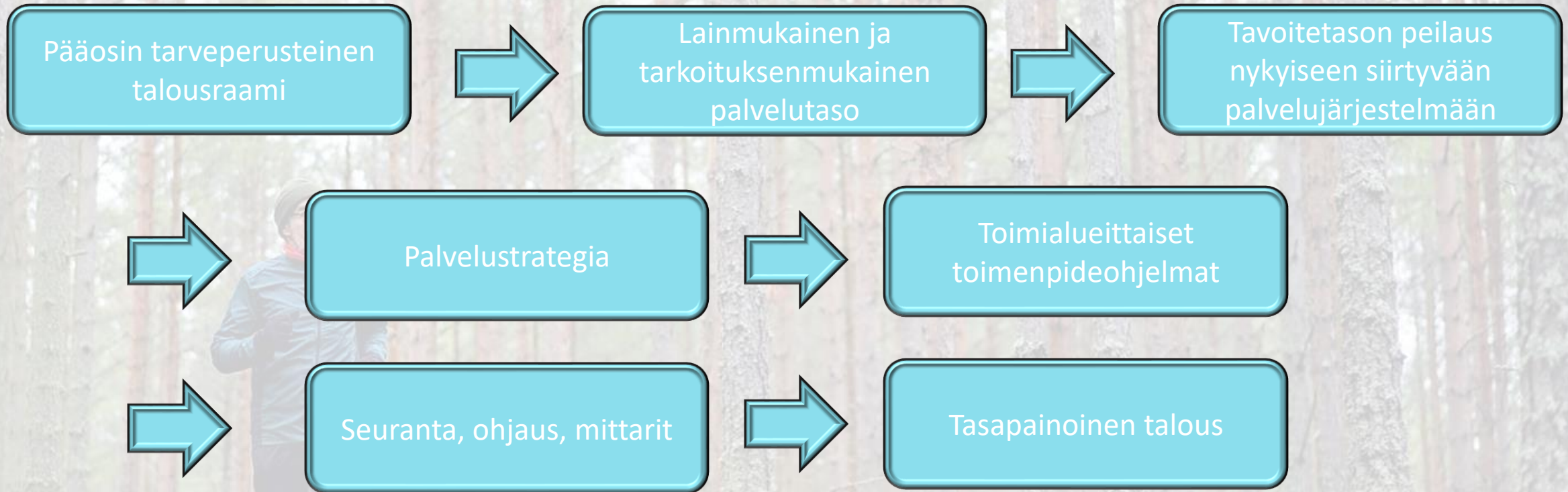
Tasapainoinen talous

Onko budjettiraami aidosti väestön palvelutarpeen mukainen?

Jos palvelutarve kasvaa nopeasti, reagoiko tarveperusteinen rahoitusjärjestelmä?

Miten kykenemme tunnistamaan oikein palvelutarpeet hyvinvointialueen eri osissa ja eri toimialoilla ja toimialuella?

Palvelutarpeeseen perustuva rahoitusjärjestelmä –miten toimeenpano etenee?

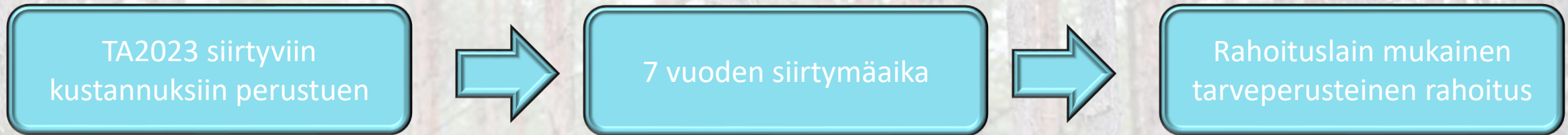

Entä jos tulee äkillisiä palvelutarpeita yli ennakoidun?

Talousarvion sitovuustasot toimi-, palvelu- ja vastuualuetasolla => miten reagoidaan muutokseen?

Palvelutarpeeseen perustuva rahoitusjärjestelmä

- kuinka nopeasti siihen siirrytään ja tuleeko kasvunvaraa vai säästöpaineita?

Epävarmuutta siirtyvien kustannusten oikeellisuudessa

Epävarmuutta tarveperusteisen rahoituksen määräytymistekijöissä ja muutoksia voi tulla 7 vuoden siirtymäkauden aikana

Epävarmuutta ICT-muutuskustannusten tuen määrässä, suurella todennäköisyydellä ei 100% tukirahoitusta

Varmuus merkittävistä palkkaharmonisoinnin kustannuksista ja TuSa-hankkeen myötä kasvavista poistoista

Mihin on varauduttava?

5/2022 rahoituslaskelmiin perustuva alustava arvio tasapainotustarpeesta (milj. €)

Arvio nettokustannusten kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Nettokustannusten kehitys €	1 582	1 720	1 860	1 976	2 095
Muutos €		138	140	116	119
Muutos %		8,7 %	8,1 %	6,3 %	6,0 %
Arvio rahoituksen kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Rahoituksen kehitys €	1 582	1 669	1 740	1 809	1 886
Muutos €		87	71	69	77
Muutos %		5,5 %	4,3 %	4,0 %	4,2 %
Ero kustannusten ja rahoituksen välillä		-51	-120	-167	-210

Mikäli kustannuskehitystä ei saada taitettua, ks. huomiot rahoituksesta

Nousupaineita vuodelle 2023, milj. €

- Kustannustason ja palvelutarpeen kasvu n. 64
- Lainsäädännön uudet veloitteet n. 19
- Muutostkustannukset ja rakennusinvestoinnit n. 35
- Muut nousupaineet, mm. koronaan liittyvä hoito- ja palveluvelka n. 20

Huomio: Kustannus- ja rahoitustiedot ovat alustavia ja tulevat päivittymään

Nettokustannukset

- Arvio kustannuksista sisältää mm. muutostkustannukset, rakennusinvestointien poistot, lakimuutosten uudet veloitteet, väestökehityksen ja -rakenteen muutoksen taloudelliset vaikutukset sekä koronan aiheuttaman hoitovelan arvioidut vaikutukset
- Oletus, että vuosi 2022 toteutuu talousarvion mukaan

Rahoitus

- Ei sisällä takautuvaa oikaisua kokonaan tasolla laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten välillä
- Ei sisällä aluekohtaista kertakorvausta vuodelle 2024, jolla oikaistaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen vaikutus vuoden 2023 rahoitukseen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus 2023

PASI LEPPÄNEN JA JASPER SAARINEN
23.5.2022

Lainanottovaltuuksien taustaa

- Hyvinvointialueen on vuosittain laadittava **investointisuunnitelma** seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta.
- Investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla.
 - **Lainanottovaltuus** määritellään laskennallisesti lainanhoitokykyyn perustuen. Siihen vaikuttaa myös aiemmin nostettujen lainojen jäljellä oleva määrä.
 - Valtioneuvosto vahvistaa jokaiselle hyvinvointialueelle vuosittain valtuuden pitkäaikaisen lainan ottamiselle.
- Valtioneuvosto päättäneen vuoden 2023 lainanottovaltuuksista kesäkuussa.

Nostoja lainanottovaltuudesta

Lainanottovaltuus perustuu kykyyn selviytyä lainojen hoidosta

Hyvinvointialueen enimmäislainamäärä lasketaan tulorahoitusta kuvaavan vuosikatteen perusteella. Lainanottovaltuus saadaan, kun enimmäislainamäärästä vähennetään olemassa oleva lainamäärä.

Laskennallisesti määriteltyä lainanottovaltuutta voidaan muuttaa

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos hyvinvointialueen investointitarve on välttämätön laissa säädettyjen palvelujen turvaamiseksi.

Lainanottovaltuutta voi käyttää usean tilikauden aikana

Lainanottovaltuus määritellään vuosittain. Hyvinvointialue voi kuitenkin käyttää lainanottovaltuutta useana vuotena, jos se toteuttaa investoinnin usean vuoden aikana.

Lainanottovaltuus koskee vain uusia lainoja

Hyvinvointialueiden lainanottovaltuus koskee vain hyvinvointialueiden ottamia uusia lainoja, ei kuntayhtymiltä hyvinvointialueille siirtyviä olemassa olevia lainoja tai niiden uusimista.

Enimmäislainamäärän laskeminen

- Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainamäärä kymmenellä. Lainanottovaltuuden määrää laskettaessa laskennallisen lainanhoitokatteen arvo on yksi.
- Kaavan muodossa esitettynä:
 $(\text{Vuosikate} + \text{Korkomenot}) / (\text{Lainamäärä}/10 + \text{Korkomenot}) \geq 1.$
- Kaava supistuu muotoon:

$$\text{Lainamäärä} \leq 10 * \text{Vuosikate}.$$

Hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2023

- Voimaannpanolain mukaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2023 määritellään hyvinvointialueelle siirtyvien sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätöksen tietojen ja vuoden 2022 talousarvion tietojen perusteella.
- HUS-yhtymän lainanottovaltuus määritellään vastaavilla tiedoilla.

Ensimmäinen lainanottovaltuus käytännössä

- Hyvinvointialueiden vuosikate on laskettu hyvinvointialueiden ennakoitun vuoden 2023 valtion rahoituksen sekä sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien myyntituotoista lasketun vuosikateprosentin 4,1 % perusteella.
 - Pelkkä sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien vuosikate antaisi väärän kuvan hyvinvointialueiden vuosikatteen määrästä.
 - Julkaistuista tuloslaskelman eristä kuntayhtymien myyntituotot vastaavat parhaiten hyvinvointialueiden valtion rahoitusta, koska kuntayhtymien myyntituotoista valtaosa muodostuu kuntien maksuosuuksista.
 - Tällä tavalla laskettuna muiden tuottojen kuten asiakasmaksujen ja muiden tuottojen oletetaan säilyvän ennallaan.

Lainanottovaltuuden määrän laskeminen

Esimerkki lainanottovaltuuden laskemisesta vuodelle 2024		(1 000 e):
Hyvinvointialueen vuosikate (TA 2023)		15 000
Hyvinvointialueen ennakoitu lainamäärä vuoden 2024 alussa		30 000
Uusien investointeja vastaavien sopimusten (kuten. leasing) vuosikulu		2 000
Maksimilainamäärä	10 * (15 000 - 2 000)	130 000
Lainanottovaltuus	130 000 – 30 000	100 000

Käytännössä maksimilainamäärä saadaan kertomalla vuosikate 10:llä. Maksimilainamäärästä vähennetään tilikauden alun ennakoitu lainamäärä, jolloin erotus on lainanottovaltuus.

Lainamäärää laskettaessa myös lyhytaikaiset lainat huomioidaan.

Ensimmäinen lainanottovaltuus käytännössä

- Vuoden 2023 alun **ennakoitu lainakanta** on laskettu lisäämällä sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien vuoden 2021 tilinpäätöksen lainakantaan vuoden 2022 talousarvion mukaiset lainojen nostot ja vähentämällä lainakannasta lainojen lyhennykset.
 - Sellaisten erityishuoltopiirien, joiden jäsenkunnat sijaitsevat eri hyvinvointialueilla, ennakoitu lainamäärä on jaettu hyvinvointialueille erityishuoltopiirien jäsenkuntien omistusosuuksien mukaisesti.
- **Enimmäislainamäärä** on laskettu kertomalla vuosikate kymmenellä.
- **Lainanottovaltuus** on maksimilainamäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotus.
 - Jos erotus on negatiivinen, hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus

Valtion rahoitus	1 669 027 232
Arvioitu vuosikate (4,1 %)	68 430 117
Enimmäislainamäärä (10 · vuosikate)	684 301 165
Lainakanta 31.12.2022	
lainakanta 31.12.2021	457 777 778
pitkäaikaisten lainojen nostot 2022	315 000 000
pitkäaikaisten lainojen lyhennykset 2022	- 5 600 000
lyhytaikaisten lainojen muutos	0
	767 177 778
Lainanottovaltuus (enimmäislainamäärä – lainakanta 31.12.2022)	0

Näkökulmia lainanottovaltuudesta

- Vuoden 2023 lainanottovaltuus on laskettu keskimääräisen vuosikateprosentin perusteella. Toteutuva vuosikate voi kuitenkin poiketa keskimääräisestä, minkä vuoksi myöhempien vuosien lainanottovaltuus voi poiketa olennaisesti vuoden 2023 valtuudesta.
- Lainanottovaltuus on laskettu lainanhoitokyvyn mukaan.
 - Kaikki nostettavat lainat otetaan huomioon tulevien vuosien lainanottovaltuuden määrissä – lähtökohtaisesti lainan nostot pienentävät siten tulevien vuosien lainanottovaltuutta ja käyttämättä jätetty valtuus kasvattaa tulevien vuosien valtuutta.
 - Lainanottovaltuudet lasketaan kuitenkin vuosittain uudelleen, koska hyvinvointialueen lainanhoitokyky voi muuttua.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus

Valtion rahoitus	1 669 027 232
Arvioitu vuosikate (4,1 %)	68 430 117
Enimmäislainamäärä (10 · vuosikate)	684 301 165
Lainakanta 31.12.2022	
lainakanta 31.12.2021	457 777 778
pitkäaikaisten lainojen nostot 2022	315 000 000
pitkäaikaisten lainojen lyhennykset 2022	- 5 600 000
lyhytaikaisten lainojen muutos	0
	767 177 778
Lainanottovaltuus (enimmäislainamäärä – lainakanta 31.12.2022)	0

Pohjois-Pohjanmaan investointitalouden haasteet

- Lainanottovaltuuden laskentatapa (vuosikate X 10) on **olennaisessa ristiriidassa** merkittävien investointien poistoaikojen (25-30 v.) kanssa.
- Lainanottovaltuuden laskentamalli **ei toimi käytännössä lainkaan** Tulevaisuuden sairaalan tyyppisille **mittaville ja välttämättömille korvausinvestoinneille**.
- Tulevaisuuden sairaalan **rakentamiseen on STM:n poikkeuslupa**, jossa todetaan, että rakennusinvestointi on perusteltu, tarpeen mukainen, kiireellinen ja välttämätön.
- Voimakkaasti kohoava lainamäärä sekä siihen liittyen poistojen ja korkojen taso aiheuttavat sen, että Pohjois-Pohjanmaalla lainanottovaltuus nykyisellä laskentamallilla edellyttää **erittäin merkittävää tasapainotusohjelmaa ensimmäisestä toimintavuodesta lähtien**.

Lainanottovaltuuden muuttaminen

- Valtioneuvosto **voi muuttaa lainanottovaltuutta**, jos hyvinvointialueen investointitarve on välttämätön laissa säädettyjen palvelujen turvaamiseksi ja tuottamiseksi. Tämä koskee investointeja, joihin ei ole voitu varautua investointisuunnitelmassa, eikä niitä voida rahoittaa hyväksytyin lainanottovaltuuden puitteissa tai muilla tavoin.
- **Päätetään hyvinvointialueen hakemukseen perustuen tai VM:n, STM:n tai SM:n aloitteesta.**
 - Muodostetaan valmisteluryhmä, jossa ovat edustettuina ko. ministeriöt ja hyvinvointialue.
- Lainanottovaltuuden muuttaminen voi johtaa hyvinvointialueen lainanhoitokykyä suurempaan lainamäärään, joten se on **yksi hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämisen kriteereistä**. Lainanottovaltuuden myöntäminen **ei kuitenkaan automaattisesti** käynnistä hyvinvointialueen arviointimenettelyä.

Mihin on varauduttava?

Jos edessä on kymmenien miljoonien tuottavuuden parantaminen

Kaikki ei voi jatkaa ennallaan

Palvelutuotannon on uudistuttava

Jotain on suljettava ja supistettava

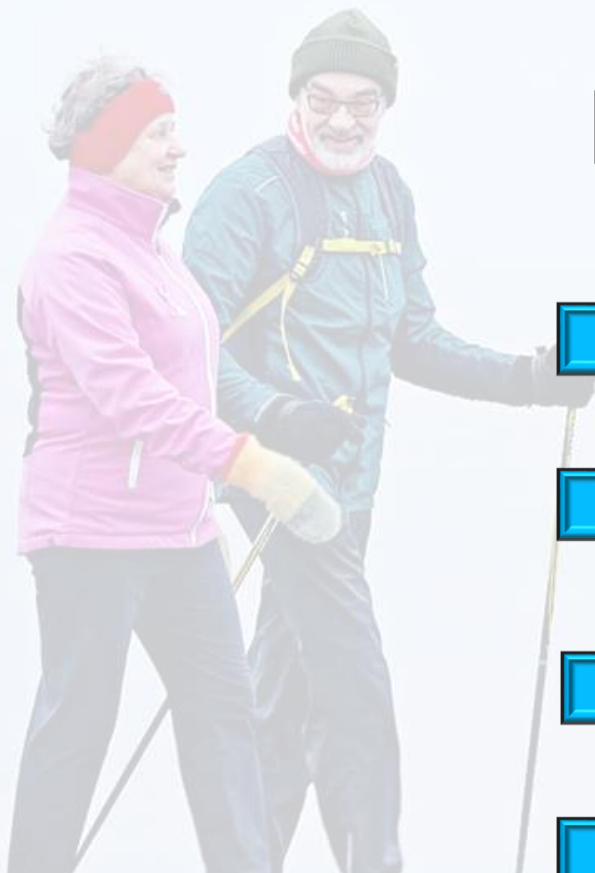
Toisaalle on tehtävä kehittämisinvestointeja

Organisointumista isompi työ ja haaste on palvelustrategia ja toimialueiden toimenpide- ja muutosohjelmien laatiminen ja hyväksyminen

Miten vältämme osaoptimoinnin? Osaammeko laskea ns. ketjukustannukset?

Miten varaudumme yllättäviin kustannuseriin?

Miten suhtaudumme sisäiseen laskutukseen?

Keskeinen ydinkysymys

Miten huolehdimme hyvinvointialueen tasapainoisesta taloudesta siten, että yhdenvertaisuus ja uudistuksen muut tavoitteet toteutuvat?

Entä jos emme kykene huolehtimaan tasapainoisesta taloudesta ja pysymään raamibudjetissa?

Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021

11 § Hyvinvointialueen lisärahoitus

Jos rahoituksen taso muutoin vaarantaisi perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin perusoikeuksiin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestämisen, hyvinvointialueella on oikeus saada 2–4 luvussa säädetyn lisäksi valtiolta rahoitusta se määrä, joka on tarpeen mainittujen sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen palvelujen turvaamiseksi (*lisärahoitus*) ottaen huomioon hyvinvointialueen edellytykset järjestää muut lakisääteiset tehtävät.

Lisärahoitus myönnetään valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta. Lisärahoitusta koskevaan päätökseen voidaan 1 momentissa säädetyn varmistamiseksi ottaa palvelujen vaikuttavuutta, laatua, määrää tai järjestämisen tehokkuutta koskevia ehtoja.

Lisärahoituksen myöntämisestä ja maksamisesta säädetään 26 §:ssä.

Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021

26 § Lisärahoituksen myöntäminen ja maksaminen

Edellä 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta myönnetään hyvinvointialueen hakemukseen perustuen tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta. **Lisärahoituksesta päättää valtioneuvosto.**

Valtiovarainministeriö asettaa 1 momentissa tarkoitetun lisärahoitusta koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lisärahoituksen edellytyksiä, tarvittavan lisärahoituksen määrää sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Lisärahoitus maksetaan viipymättä sen jälkeen, kun siitä on päätetty, seuraavan 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun maksuerän yhteydessä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021

27 § Sosiaali- ja terveysministeriön aloite hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämisestä

Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä valtiovarainministeriölle aloitteen hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämiseksi, jos on osoittautunut, että hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut muutoin kuin tilapäisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa ilmoituksen tehdystä aloitteesta hyvinvointialueelle.

Arvioitaessa, onko hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto ilmeisesti vaarantunut, käytetään seuraavia arviointiperusteita:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuus tai riittävyys on vaarantunut;
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon laatu ei turvaa asiakas- tai potilasturvallisuutta säännösten mukaisesti;
- 3) sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut asukaskohtaiset kustannukset tai niiden kehitys vaarantavat sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisen ja riittävän saatavuuden;
- 4) hyvinvointialueella ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen edellyttämää henkilöstöä, osaamista, toimintakykyä, valmiutta tai omaa palvelutuotantoa;
- 5) hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on muusta kuin 1–4 kohdassa tarkoitetusta syystä vakavasti vaarantunut.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä 1 momentissa tarkoitetun aloitteen, jos hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut vähintään kahtena kolmesta peräkkäisestä kalenterivuodesta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvioiden tietoihin perustuen, huomioiden kaikkien hyvinvointialueiden suoriutuminen 2 momentissa tarkoitetuilla arviointiperusteilla.

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

122 § Hyvinvointialueen arviointimenettely

Valtiovarainministeriö käynnistää päätöksellään 123 §:ssä tarkoitettujen edellytysten täyttyessä tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 27 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveysministeriön aloitteen perusteella arviointimenettelyn, jossa valtio ja hyvinvointialue arvioivat hyvinvointialueen taloudellisia sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvitä tehtävistään (*hyvinvointialueen arviointimenettely*).

Arviointimenettelyä varten asetetaan arviointiryhmä, jonka jäsenet nimeävät valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja hyvinvointialue. Valtiovarainministeriö nimeää hyvinvointialuetta kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi hyvinvointialueelta ja ministeriöistä riippumattoman henkilön.

Arviointiryhmä tekee ehdotuksen hyvinvointialueen talouden tervehdyttämiseksi sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi tarvittavista toimista. Aluevaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat aluevaltuuston päätöksiä toimenpiteistä. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Hyvinvointialueen on saatettava selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Valtiovarainministeriö päättää arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja aluevaltuuston päätösten perusteella hyvinvointialue- ja maakuntajakolain 8 §:ssä tarkoitetun aluejakoselvittäjän asettamisesta selvittämään hyvinvointialueen muuttamista.

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

123 § Hyvinvointialueen talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset

Valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos:

- 1) hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää 115 §:n 2 momentissa säädetyssä määräajassa;
- 2) hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin;
- 3) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin; tai
- 4) hyvinvointialueelle on myönnetty 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu lainanottovaltuus taikka kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Valtiokonttorin ylläpitämien konsernitilinpäätösten tietojen perusteella. Mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n perusteella myönnettyä lisärahoitusta. Mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettu konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kymmenellä.

Keskeinen ydinkysymys

Miten huolehdimme hyvinvointialueen tasapainoisesta taloudesta siten, että yhdenvertaisuus ja uudistuksen muut tavoitteet toteutuvat ja lakisääteiset palvelut turvataan?

Yhdessä selviämme varmasti, mutta ajoissa on oltava liikkeellä, yhteiseen keskusteluun ja päätöksentekoon on paneuduttava. Toimeenpanoon on valittava oikeat henkilöt, henkilöstö on pidettävä mukana ja muutosvalmennukseen on panostettava.

Hyvinvointialue-uudistus ei ole pelkästään hallinnollinen uudistus. Se on myös merkittävä toiminnallinen uudistus !